



Aanbevelingen en suggesties

*De aanbevelingen 2011
De aanbevelingen 2010 tot 1999
De suggesties*

De aanbevelingen

De Ombudsdienst Pensioenen kan twee soorten aanbevelingen doen.

Overeenkomstig artikel 16 van het oprichtingsbesluit kunnen wij aan de pensioendiensten elke aanbeveling richten die wij nuttig achten.

De officiële aanbevelingen

Met deze officiële aanbevelingen nodigen wij de pensioendienst uit om zijn beslissingen en/of werkwijzen te herzien wanneer wij vastgesteld hebben dat deze niet in overeenstemming zijn met de wetten en reglementen of met de principes van behoorlijk bestuur of nog wanneer wij de billijkheid inroepen.

De algemene aanbevelingen

De algemene aanbevelingen worden gedaan in het Jaarverslag of in voorkomend geval in de tussentijdse verslagen op basis van artikel 17 van het oprichtingsbesluit. Zij worden bijgevolg gericht tot de wetgevende en de uitvoerende macht. Met deze aanbevelingen beogen wij in eerste instantie verbetering van de wetgeving en de reglementen en oplossingen voor vastgestelde disfuncties.

Eerst komen de aanbevelingen van dit werkingsjaar aan bod. Daarna hernemen wij de aanbevelingen uit de Jaarverslagen van 2009 tot 1999 en vermelden het gevolg dat eraan gegeven werd.

De suggesties

In de dagelijkse klachtenbehandeling stoten wij soms op praktijken bij de pensioendiensten die naar de algemene normen van goed bestuur kunnen verbeterd worden. Wij suggereren dan aan de pensioendienst om zijn praktijken aan te passen.

De meest relevante suggesties worden eveneens opgenomen in het Jaarverslag.

Ook wanneer wij in het kader van de dossierbehandeling vaststellen dat er op wetgevend vlak enig initiatief mogelijk zou zijn en wij niet overgaan tot een algemene aanbeveling opteren wij ervoor om in ons Jaarverslag een suggestie op te nemen.

De algemene aanbevelingen

Algemene aanbeveling 2011/1

Inzake de termijn waarover het RSVZ beschikt om een beslissing te nemen de wettelijke bepalingen aanpassen zodat het RSVZ, net als de RVP, enkel nog over een termijn van vier maanden beschikt om een beslissing te nemen – zie p. 81 voor een grondige studie

Artikel 10 en 12 van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het “handvest” van de sociaal verzekerde bepalen duidelijk de aan de pensioendiensten opgelegde verplichtingen inzake de behandelingstermijnen voor de pensioendossiers.

Op basis van artikel 10 zijn zowel de RVP als het RSVZ ertoe gehouden om binnen de vier maanden na de ontvangst van de pensioenaanvraag of na de kennisname van het feit dat aanleiding geeft tot het ambtshalve onderzoek een beslissing te nemen.

Artikel 12 stelt op zijn beurt dat de betaling moet gebeuren binnen de vier maanden na de betekening van de beslissing en ten vroegste vanaf de datum waarop de voorwaarden tot betaling vervuld zijn.

De pensioendiensten beschikken bijgevolg over vier maanden om een beslissing te betekenen en vervolgens over vier maanden om het pensioen uit te betalen. De behandelingstermijn bedraagt dus maximaal acht maanden.

In toepassing van artikel 133, § 4 van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen moet het RSVZ een beslissing nemen binnen de vier maanden na de ontvangst van de aanvraag of na de kennisname van het feit dat aanleiding geeft tot een ambtshalve onderzoek.

Het koninklijk besluit van 15 december 1998 heeft de mogelijkheid voorzien van een termijn van acht maanden indien de aanvraag werd ingediend meer dan negen maanden voor de ingangsdatum van het pensioen die erop vermeld wordt. Deze maatregel is tijdelijk genomen in toepassing van artikel 10, 4de lid van de wet van 11 april 1995 (Handvest van de sociaal verzekerde).

In de regeling voor werknemers werd deze termijn vastgesteld: maximum twee jaar.

Wij kunnen geen reden bedenken waarom er voor het RSVZ geen einddatum werd bepaald.

Het College van de ombudsmannen beveelt dan ook aan de bevoegde overheden aan om artikel 133 van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen te wijzigen zodat enkel nog een termijn van vier maanden zoals bedoeld in artikel 10 van de wet van 11 april 1995 van toepassing is zodoende het niet in redelijkheid verantwoord onderscheid in behandeling tussen de pensioenstelsels op te heffen.

De officiële aanbevelingen

Dit jaar heeft het College van de ombudsmannen geen officiële aanbevelingen aan de pensioendiensten gericht.

De aanbevelingen 2010 tot 1999

Algemene aanbeveling 2010/1

Inzake de toepassing van het principe van de eenheid van loopbaan: zoals de wet het voorziet toelaten om de minst voordelige overtallige jaren uit de loopbaan weg te laten, ongeacht of deze jaren in het stelsel der werknemers of zelfstandigen gepresteerd werden

Algemene aanbeveling 2010/2

Inzake de beperking van het overlevingspensioen tot het bedrag van de IGO tijdens de periode van cumulatie met een vervangingsinkomen: de bepalingen die deze beperking regelen in die zin aanpassen zodat duidelijk gesteld wordt of er al dan niet moet overgegaan worden tot de aanpassing van het beperkte bedrag van het overlevingspensioen tijdens de periode van cumulatie met een vervangingsinkomen aan de evolutie van het bedrag van de IGO buiten index

Algemene aanbeveling 2010/3

Inzake de wijze van het indienen van een aanvraag, de datum van de aanvraag, de ingangsdatum van het pensioen vóór de leeftijd van 65 jaar en de regels inzake de polyvalentie in het stelsel van de DOSZ: de bepalingen van de wet van 17 juli 1963 duidelijk maken zodat er op die vlakken geen juridische onzekerheid meer bestaat

Officiële aanbeveling 2009/1

Inzake de toekenning van de IGO bij verblijf in het buitenland moet de RVP zich strikt houden aan de wettelijke bepalingen die enkel stellen dat de gerechtigde op een IGO zijn "hoofdverblijfplaats" in België moet hebben. Inzake de controle op de betaalbaarheid kan de RVP zich wel baseren op feitelijke gegevens waarover hij beschikt.

Zie Jaarverslag 2010, p. 180

Algemene aanbeveling 2009/1

Inzake de werkelijke ingangsdatum van het pensioen op het ogenblik van de toekenning of op het ogenblik van de betaling: een einde stellen aan de rechtsonzekerheid ingevolge de uiteenlopende interpretaties naargelang het pensioenstelsel

Zie Jaarverslag 2010, p. 180-181

Algemene aanbeveling 2009/2

Inzake vrijwillige regularisatiebijdragen betaald na de betekening van de pensioenbeslissing en de toekenning na de ingangsdatum van het pensioen van een gelijkstelling die niet onderworpen is aan de betaling van bijdragen: de ambtshalve herziening van het pensioen in de regeling voor zelfstandigen mogelijk maken

Algemene aanbeveling 2009/3

Inzake toegelaten arbeid: enerzijds duidelijk in de pensioenreglementering definiëren wat verstaan moet worden onder “beroepsinkomen” en “per kalenderjaar” en anderzijds alle conclusies trekken uit de interpretatie die de voorkeur zal genieten meer bepaald inzake het (enkel en dubbel) vakantiegeld

Algemene aanbeveling 2008/1

Inzake de verjaringstermijn voor de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen – Verschillende termijn bij de DOSZ ten opzichte van de termijn bij de andere pensioendiensten – Harmonisering wenselijk

Zie Jaarverslag 2010, p. 183-184

Algemene aanbeveling 2008/2

Inzake de wettelijke onmogelijkheid in het pensioenstelsel van de openbare sector om het overlevingspensioen van een eerste echtgenoot opnieuw te bekomen vóór het overlijden van de tweede echtgenoot, zelfs in het geval van echtscheiding – Verschil in behandeling tussen de pensioenstelsels

Algemene aanbeveling 2007/1

Inzake het wegwerken van ongewenste effecten van de wetgeving betreffende de pensioenbonus in het stelsel der werknemers en zelfstandigen in het geval van een gemengde loopbaan in de jaren die de ingangsdatum van het pensioen voorafgaan

Zie Jaarverslag 2008, p. 199

Algemene aanbeveling 2007/2

Inzake het wegwerken van de ongelijke behandeling van de cumulatie van een pensioen met een uitkering wegens loopbaanonderbreking of tijdskrediet teneinde palliatieve zorgen te verstrekken, voor ouderschapsverlof of voor het bijstaan of verstrekken van verzorging aan een lid van het gezin in de openbare sector enerzijds en in het stelsel der werknemers of zelfstandigen anderzijds

Algemene aanbeveling 2007/3

Inzake het wegwerken van de uiteenlopende gevolgen van een cumulatie van een overlevingspensioen met een vervangingsinkomen in het pensioenstelsel van de werknemers, zelfstandigen en in de openbare sector – Actualisatie

Zie Jaarverslag 2008, p. 200

Algemene aanbeveling 2006/1

Inzake de verzaking aan de terugvordering van een schuld voorziet de wet deze mogelijkheid niet voor de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) terwijl deze mogelijkheid bestaat via de Raad voor uitbetaling van de voordelen in de stelsels van de werknemers en van de zelfstandigen

Zie Jaarverslag 2009, p. 124 en Jaarverslag 2007 p. 165

Algemene aanbeveling 2004/1

Inzake de inkomensgrenzen voor de cumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit: in alle pensioenregelingen zoals vroeger hetzelfde criterium

hanteren om het al dan niet toegelaten karakter van de beroepsactiviteit te evalueren, ofwel gaat het om de inkomsten per kalenderjaar ofwel gaat het om de inkomsten verworven gedurende de periode van effectieve beroepsactiviteit die respectievelijk vergeleken worden met een jaargrens of een pro rata van die jaargrens

Zie Jaarverslag 2007, p. 166

Algemene aanbeveling 2004/2

Inzake de cumulatie van rustpensioenen van de openbare sector met een beroepsactiviteit: zoals in de regeling voor werknemers en zelfstandigen en bij voorkeur met terugwerkende kracht tot 1 januari 2002, in het jaar waarin de gepensioneerde 65 jaar wordt, het jaarinkomen vergelijken met een individuele jaargrens in functie van de verjaardag

Zie Jaarverslag 2007, p. 167 en Jaarverslag 2006, p. 188

Algemene aanbeveling 2004/2 Actualisatie en uitbreiding

Inzake de inkomensgrenzen voor de cumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit: overgaan tot een harmonisering inzake toegelaten arbeid in de drie stelsels

Zie Jaarverslag 2007, p. 167, Jaarverslag 2006, p. 189 en Jaarverslag 2005, p. 148

Algemene aanbeveling 2004/3

Inzake het minimumpensioen voor een gemengde loopbaan in de regeling voor werknemers: dit minimumpensioen mee laten evolueren met het minimumpensioen voor zelfstandigen

Zie Jaarverslag 2007, p. 167

Algemene aanbeveling 2004/4

Inzake de loopbaanvoorwaarde gesteld voor de opening van het recht op een vervroegd rustpensioen: in de pensioenregeling voor de zelfstandigen dezelfde samentelling van de Belgische loopbaan jaren met loopbaan jaren in het buitenland mogelijk maken als deze in de werknemersregeling en met dezelfde terugwerkende kracht

Zie Jaarverslag 2005, p. 152

Algemene aanbeveling 2004/5

Inzake de bevoegdheid van de Hoven en de Rechtbanken voor betwistingen in verband met de wettelijke pensioenen: de Arbeidsgerechten ook bevoegd maken voor de ambtenarenpensioenen of rond deze problematiek een haalbaarheidsstudie uitvoeren

Zie Jaarverslag 2005, p. 153 en Jaarverslag 2010, p. 186

Algemene aanbeveling 2003/1

Inzake de ingangsdatum van het rustpensioen dat laattijdig aangevraagd wordt door gerechtigden die in het buitenland wonen: het pensioen altijd laten ingaan op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de pensioenleeftijd bereikt werd

Zie Jaarverslag 2007, p. 168 en Jaarverslag 2008, p. 202

Algemene aanbeveling 2003/2

Inzake het drempelbedrag waaronder een pensioen als werknemer of zelfstandige niet toegekend wordt: in geval van gemengde loopbaan als werknemer en zelfstandige het pensioen dat kleiner is dan het drempelbedrag tóch toekennen als de som van de pensioenen als werknemer en zelfstandige het drempelbedrag overschrijdt

Zie Jaarverslag 2006, p. 191

Algemene aanbeveling 2003/2 Actualisatie en uitbreiding

Inzake het drempelbedrag waaronder een pensioen niet toegekend wordt: uitbreiding tot alle mogelijke situaties

Zie Jaarverslag 2006, p. 191

Algemene aanbeveling 2003/3

Inzake oudere werknemers die een beroepsactiviteit als zelfstandige beginnen om aan de werkloosheid te ontsnappen: bij een terugkeer naar de werkloosheid de gelijkstelling van deze nieuwe periode van werkloosheid met een periode van beroepsactiviteit mogelijk maken op basis van het laatst verdiende loon als werknemer

Zie Jaarverslag 2005, p. 156

Algemene aanbeveling 2003/4

Inzake de inkomensgarantie voor ouderen (IGO): onderzoeken of de IGO vatbaar moet blijven voor beslag wegens het niet of onvolledig betalen van het onderhoudsgeld aan de uit de echt gescheiden echtgenoot

Zie Jaarverslag 2004, p. 161

Algemene aanbeveling 2003/5

Inzake de betaling van de pensioenen in het buitenland: de betaling op een persoonlijke rekening bij een financiële instelling mogelijk maken in zoveel mogelijk landen

Zie Jaarverslag 2008, p. 98, Jaarverslag 2007, p. 170-171, Jaarverslag 2005, p. 157-159 en Jaarverslag 2004, p. 162-163

Algemene aanbeveling 2002/1

Inzake gelijkstelling in de pensioenregeling voor werknemers: na overdracht van bijdragen van de werknemersregeling naar de openbare sector, de gelijkgestelde periodes in de werknemersregeling blijven berekenen op basis van de werkelijk verdiende lonen als werknemer die ingeschreven waren op de individuele rekening

Algemene aanbeveling 2002/2

Inzake cumulatie van pensioenen met vervangingsinkomens: zoals in de regeling voor werknemers en die voor zelfstandigen, ook in de regeling voor de openbare sector het pensioen slechts schorsen gedurende de periode dat de gepensioneerde een vervangingsinkomen geniet

Zie Jaarverslag 2007, p. 172 en Jaarverslag 2006, p. 192

Algemene aanbeveling 2002/3

Inzake het principe van de eenheid van loopbaan: dit principe opheffen bij samenloop van een pensioen als werknemer en/of zelfstandige met een pensioen van de DOSZ dat gevestigd is met vrijwillige bijdragen

Algemene aanbeveling 2002/4

Inzake de Inkomensgarantie voor ouderen (IGO): de wet zo aanpassen dat voor de personen opgenomen in hetzelfde rusthuis, rust- en verzorgingstehuis of psychiatrisch verzorgingstehuis de bestaansmiddelen en de pensioenen niet gedeeld worden door het aantal personen dat dezelfde hoofdverblijfplaats deelt

Zie Jaarverslag 2004, p. 164

Algemene aanbeveling 2002/5

Inzake de toegelaten beroepsactiviteit voor gepensioneerden: de sanctie wegens het niet afleggen van een voorafgaande verklaring afschaffen of beperken tot één twaalfde van het jaarinkomen uit beroepsactiviteit

Zie Jaarverslag 2007, p. 173, Jaarverslag 2006, p. 194 en Jaarverslag 2005, p. 148

Algemene aanbeveling 2002/6

Inzake het supplement minimum in de openbare sector: onderzoeken of de huidige cumulatierегeling voor een winstgevende activiteit als zelfstandige kan/moet behouden blijven. De huidige regeling maakt de uitoefening van een beperkte activiteit als zelfstandige quasi onmogelijk omdat er rekening gehouden wordt met het bruto-inkomen als zelfstandige

Zie Jaarverslag 2005, p. 148 en 160

Algemene aanbeveling 2001/1

Inzake indexering van de pensioenen in de openbare sector: onderzoeken of de ongelijke behandeling van gepensioneerden die vooraf betaald en gepensioneerden die na vervallen termijn betaald worden, kan/moet gehandhaafd blijven

Zie Jaarverslag 2002, p. 180

Algemene aanbeveling 2001/2

Inzake het gewaarborgd minimumpensioen in de openbare sector: onderzoeken of de wetgeving zodanig kan genuanceerd worden dat in geval van feitelijke scheiding beter rekening gehouden wordt met de werkelijke gezinstoestand van de gepensioneerde

Zie Jaarverslag 2003, p. 170

Algemene aanbeveling 2001/3

Inzake de pensioenbijslag voor zelfstandigen: een gemotiveerde beslissing met recht van beroep verplicht maken

Zie Jaarverslag 2002, p. 182

Algemene aanbeveling 2001/4

Inzake de ambtshalve herziening wegens “een dwaling omtrent het recht of de feiten” of wegens “een onregelmatigheid of materiële vergissing”: de teksten in de pensioenregeling voor werknemers, de pensioenregeling voor zelfstandigen, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en de Inkomensgarantie voor ouderen met mekaar in overeenstemming brengen

Zie Jaarverslag 2003, p. 170

Algemene aanbeveling 2001/5

Inzake het herstellen van een fout die door de pensioendienst begaan is in het nadeel van de gerechtigde: in alle regelingen dezelfde terugwerkende kracht van het herstel invoeren

Zie Jaarverslag 2003, p. 170

Algemene aanbeveling 2000/1

Het invoeren van de wettelijke mogelijkheid om regularisatiebijdragen voor studieperiodes die vrijwillig betaald zijn en die uiteindelijk geen pensioenvoordeel opleveren, terug te betalen

Zie jaarverslag 2009, p. 127, Jaarverslag 2007, p. 174, Jaarverslag 2006, p. 196, Jaarverslag 2005, p. 161, Jaarverslag 2004, p. 166 en Jaarverslag 2002, p. 185

Algemene aanbeveling 2000/2

In de pensioenregeling voor zelfstandigen het onderzoek van de rechten op overlevingspensioen na de ontbinding van een nieuw huwelijk niet langer afhankelijk maken van een nieuwe aanvraag

Zie Jaarverslag 2008, p. 197 (Actualisatie) en Jaarverslag 2005, p. 162

Algemene aanbeveling 2000/3

Het opleggen van een specifieke informatieplicht aan de verzekeringsmaatschappijen en de pensioenfondsen die instaan voor de pensioentoezegging van instellingen van openbaar nut

Zie Jaarverslag 2001, p. 166

Algemene aanbeveling 2000/4

In het stelsel van de Overzeese sociale zekerheid en dat van de koloniale pensioenen ten laste van de Openbare Schatkist de gelijkstelling van de militaire diensten mogelijk maken

Zie Jaarverslag 2006, p. 198 en Jaarverslag 2001, p. 167

Algemene aanbeveling 2000/5

Het verduidelijken van het Handvest van de sociaal verzekerde: mogelijkheid of onmogelijkheid om termijnen inzake beslissing en betaling te compenseren

Algemene aanbeveling 2000/6

Het wijzigen van de regeling in het decreet van 28 juni 1957 houdende statuut van de Koloniale verzekeringskas zodanig dat de rechten op een pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot niet langer afhangen van de inhoud van het vonnis of arrest van echtscheiding

Zie jaarverslag 2008, p. 206

Algemene aanbeveling 2000/7

Het aanstellen van informatieambtenaren bij de pensioendiensten

Zie Jaarverslag 2005, p. 164 en Jaarverslag 2004, p. 167

Algemene aanbeveling 1999/1

Aanpassing van de reglementering betreffende de betaling per overschrijving van de uitkeringen betaald door de Rijksdienst voor Pensioenen en de erop gebaseerde overeenkomsten

Zie Jaarverslag 2007, p.176

Algemene aanbeveling 1999/2

Het doorzichtiger maken van de besluitvorming van de Raad voor uitbetaling van de voordelen en het bevoegd maken van de Arbeidsgerechten voor betwistingen in verband met de motivering van de beslissing van de Raad

Zie Jaarverslag 2006, p. 199, Jaarverslag 2004, p. 169 en Jaarverslag 2000, p. 177

Algemene aanbeveling 1999/3

Het wegwerken van een verschil in de toepassing van het principe van de eenheid van loopbaan tussen de pensioenregeling voor werknemers en die voor zelfstandigen

Zie Jaarverslag 2001, p. 170 en Jaarverslag 2000, p. 178

Algemene aanbeveling 1999/4

Ambtshalve toekenning van de pensioenrechten bij het bereiken van de pensioenleeftijd

Zie Jaarverslag 2002, p. 187

De suggesties

Sinds 2003 lijsten wij in het Jaarverslag de suggesties op waarop de pensioendiensten positief gereageerd hebben. Zij hebben tot doel de administratieve procedures te verbeteren of aan te passen.

Ook de suggesties die aanleiding gaven tot een wetgevend initiatief worden in deze lijst vermeld.

Voor sommige suggesties vindt de lezer de context terug in de uitgebreide dossierbespreking in het Jaarverslag naar welk wij refereren. Andere suggesties zijn gedaan naar aanleiding van de klachtenbehandeling van dossiers die niet in een Jaarverslag ter sprake zijn gebracht maar die toch het vermelden waard zijn.

Ter informatie. In ons Jaarverslag 2009 hebben wij de teller op nul gezet. Voor een volledig beeld van de suggesties dient de lezer de onderstaande lijst aan te vullen met de lijst opgenomen in ons Jaarverslag 2008, p. 176-186.

De toekenningsdiensten van de Rijksdienst voor pensioenen (RVP)

RVP toekenning 1

Wanneer de echtgenoot van een gepensioneerde een vervangingsinkomen geniet, wordt aan de gepensioneerde het pensioen als alleenstaande toegekend. Wordt het vervangingsinkomen geschorst dan bleef de gepensioneerde het pensioen als alleenstaande ontvangen.

De RVP kent nu het gezinspensioen toe tijdens periodes van schorsing van werkloosheid van de echtgenoot. (JV 2008, p. 52-54)

RVP toekenning 2

De RVP kent een vakantiegeld toe in het jaar waarin het pensioen ingaat wanneer het pensioen volgt op een periode waarin de betrokkene een buitenlands vervangingsinkomen heeft ontvangen dat het gevolg is van een activiteit als werknemer onderworpen aan de Belgische sociale zekerheid. (JV 2008, p. 58-59)

RVP toekenning 3

In het kader van de pensioengarantie voor grenswerknemers moet de RVP voor de gevallen waarin een activiteit als ambtenaar in het buitenland bewezen wordt, nagaan of deze activiteit als ambtenaar geheel of gedeeltelijk als contractueel (= werknemer) werd uitgeoefend daar in dergelijk geval een pensioengarantie voor deze periode moet berekend worden. (JV 2008, p. 66-69)

RVP toekenning 4

Wanneer een persoon niet ingeschreven is in de bevolkingsregisters wordt het pensioen niet ambtshalve onderzocht op de leeftijd van 65 jaar. Dient een dergelijk persoon, die geen hoofdverblijfplaats heeft in België of geen gewoonlijk verblijf in België kan aantonen, zijn aanvraag in dan wordt het rustpensioen toegekend vanaf de eerste dag van de maand volgend op de 65ste verjaardag desgevallend met terugwerkende kracht. (JV 2009, p. 38-42)

RVP toekenning 5

Periodes van arbeidsongeschiktheid, tijdens dewelke de betrokkene geen ziekte- of invaliditeitsvergoeding heeft ontvangen omdat deze periode vergoed werd door een andere verzekeraar op basis van het gemeen recht maar tijdens dewelke de betrokkene wel voldeed aan de voorwaarde om een dergelijke vergoeding te bekomen (tenminste 66 % arbeidsongeschiktheid), worden gelijkgesteld met een periode van beroepsactiviteit voor de pensioenberekening. (JV 2009, p. 44-46)

RVP toekenning 6

In het online klachtenformulier van de RVP werd de buitenlandse postcode beperkt tot vier karakters, wat de standaard is voor een Belgische postcode.

Het online klachtenformulier werd aangepast en hierdoor is nu de buitenlandse postcode volledig zichtbaar, zowel online als op de geprinte versie.

RVP toekenning 7

In zijn onderrichting nr. 384 van 16 november 2010 vermeldt de RVP dat er op basis van de teksten van het generatiepact geen wettelijke basis is om een raming te maken voor het pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot.

Doch in het kader van een goede dienstverlening (Handvest van de sociaal verzekerde) maakt de RVP deze ramingen wel voor zover aan bepaalde voorwaarden voldaan is:

- de aanvrager is uit de echt gescheiden of in een echtscheidingsprocedure verwickeld of van tafel en bed of feitelijk gescheiden;
- de aanvraag gebeurt door betrokkene of zijn advocaat (in het kader van een echtscheidingsprocedure);
- de aanvrager moet in principe 55 jaar oud zijn.

Aanvragen die niet aan deze voorwaarden voldoen maken het voorwerp uit van een afzonderlijk onderzoek naar de ontvankelijkheid. (JV 2007, p. 77-78)

RVP Toekenning 8

Inzake toegelaten arbeid werd het College in de voorbije jaren regelmatig geconfronteerd met verhalen van lange behandelingstermijnen, onduidelijkheid of het niet altijd goed begrijpen van de wetgeving.

Uit de analyse van deze situaties groeide bij ons de overtuiging dat heel wat problemen kunnen voorkomen worden indien de gepensioneerden beter ingelicht worden van zodra een overschrijding van de limieten wordt vastgesteld.

Het proactief informeren in het geval van de cumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit werd ingevoegd in de bestuursovereenkomst 2010 – 2012 van de RVP.

Op basis van selectiecriteria wordt het doelpubliek vastgesteld. Automatische zendingen moeten het ganse doelpubliek, maar dan ook enkel dit doelpubliek, bereiken. De RVP controleert zijn informaticaprogramma's regelmatig en doet de nodige aanpassingen en verfijningen met het oog op een meer gerichte selectie. Vanaf 2011 moeten de kinderziektes uit deze filter verdwenen zijn.

In 2010 werd voor de eerste keer aan de gepensioneerden voor wie een inkomen geregistreerd wordt op de individuele rekening een informatiebrief gestuurd. Deze brief herinnert hen aan de toepasselijke jaargrenzen.

Het is de bedoeling om deze controle driemaandelijks uit te voeren. Zodra bovendien wordt vastgesteld dat de pro-rata grens overschreden werd, wordt het dossier opgevolgd en wordt betrokkene hierover ingelicht.

Dit systeem laat toe om de gepensioneerde permanent op te volgen en te reageren wanneer nodig. Dit alles betekent dat het dossier beter en sneller opgevolgd wordt (reeds in het jaar zelf).

Het blijft aan de gepensioneerde om uit de van de RVP bekomen informatie conclusies te trekken of niet. (JV 2010, P. 62-66)

RVP toekenning 9

Het operationele beheer van de loopbaangegevens komt sedert 1 januari 2010 toe aan de RVP. De dienst loopbaanbeheer van de RVP is bevoegd om onder andere de aanvragen tot verbetering van de loopbaangegevens op basis van bewijsstukken te onderzoeken.

Het resultaat van dit onderzoek is evenwel niet dwingend. Wanneer de dienst loopbaanbeheer beslist om geen aanpassingen te doen, dan kunnen de toekenningsdiensten van de RVP op basis van andere elementen dan de individuele rekening zoals attesten voor dagen werkloosheid, ziekte dagen, of andere bronnen nog altijd pensioenrechten toekennen voor periodes die niet voorkomen op de individuele rekening.

De RVP herinnert zijn toekenningsdiensten aan deze wettelijke mogelijkheid. De toekenningsdiensten zijn verplicht om nauwgezet alle bewijsstukken die de gepensioneerde voorlegt te onderzoeken en zeker wanneer deze een herziening van zijn pensioenberekening vraagt. De beslissing (tot niet aanpassing van de loopbaangegevens) van de dienst loopbaanbeheer moet de beslissing van de toekenningsdiensten inzake de pensioenberekening niet noodzakelijk beïnvloeden. (JV 2010, p. 81-86)

RVP toekenning 10

De RVP neemt maatregelen om alle diensten te herinneren aan het belang van het respecteren van de door het Handvest bepaalde behandelingstermijn van het dossier, vooral dan wanneer het gaat om dossiers waarin een vervroegd pensioen wordt aangevraagd. De toekenning ervan is immers verbonden aan het voldoen aan een loopbaanvoorwaarde van 35 jaren tewerkstelling of gelijkstelling. Het

is voor de gepensioneerden niet altijd gemakkelijk om uit te maken of hij aan deze voorwaarde voldoet. Dit is nog meer het geval wanneer betrokkene tijdens zijn loopbaan gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheden van afwezigheden waaraan bijzondere gelijkstellingsregels klevan. (JV 2010, p. 92-96)

RVP toekenning 11

Bij het nemen van een voorlopige beslissing hield de RVP geen rekening met de toekenning van een pensioenbonus voor de tewerkstelling vanaf de leeftijd van 62 jaar of vanaf het 44ste loopbaanjaar.

In april 2011 heeft de RVP zijn berekeningprogramma's aangepast. De pensioenbonus wordt voortaan berekend en toegekend bij de vaststelling van de voorlopige beslissing. (JV 2010, p. 97 en 124-126)

RVP toekenning 12

Bij de vaststelling van het bedrag van de IGO moet gedurende een periode van 10 jaar rekening worden gehouden met de afstand van het enige woonhuis. Het bedrag van de verkoopwaarde van dit goed dat in aanmerking mag genomen worden, moet jaarlijks ambtshalve worden verminderd.

Vanaf 2011 voert de RVP deze vermindering automatisch door zoals de wet het voorschrijft. Omdat de RVP deze vermindering in het verleden niet ambtshalve uitvoerde, worden alle dossiers uit het verleden, gespreid over 2011, herzien. (JV 2010, p. 55-58)

RVP toekenning 13

Bij de opmaak van het jaaruittreksel en het loopbaanoverzicht houdt de RVP rekening met de lessen die hij getrokken heeft uit de moeilijkheden die zich voordeden bij de verzending van deze documenten in 2010 (meer dan 4 miljoen brieven).

Der RVP voorziet een spreiding van de verzending en een uitbreiding van de telefooncapaciteit. Bovendien zouden er minder problemen moeten zijn dan in 2010 doordat de zending in 2010 de eerste was in de nieuwe vorm. (JV 2010, p. 58-62)

RVP toekenning 14

De RVP onderzocht het recht op de IGO op de leeftijd van 65 jaar voor vervroegd gepensioneerden als werknemer en zelfstandigen niet automatisch.

Ingevolge onze interventie onderzoekt de RVP dit recht nu wel automatisch. Voor het verleden werd een inhaaloperatie voorzien. (JV 2009, p. 55-58; JV 2010, p. 89 -92)

RVP toekenning 15

Naast een algemeen onderzoek van de rechten op een Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) op de pensioenleeftijd zag het College in een algemene informatiecampagne betreffende de IGO een mogelijk hulpmiddel bij de strijd tegen de armoede.

In de commissie voor sociale zaken van woensdag 27 april 2011 antwoordde de toenmalige Minister van Pensioenen, de heer Michel Daerden op een mondelinge vraag van mevrouw Sonja Becq dat hij een brief verstuurd had naar alle OCMW's

waarin hij wijst op het belang van de IGO. Hij verduidelijkt in deze brief ook de inspanningen van de RVP om het onderzoek van het recht op IGO op 65 jaar automatisch op te starten voor de vervroegd gepensioneerden (zie ook JV 2010, p. 89-92). Deze brief wordt ook verzonden aan alle mutualiteiten en vakbonden. Bovendien voorziet de Minister dat de RVP een informatiefolder ter beschikking houdt van alle sociale intermediairen. (JV 2009, p. 55-58)

De betalingsdiensten van de Rijksdienst voor pensioenen (RVP)

RVP betaling 1

Door een wijziging van de vermeldingen op een internationale cheque worden problemen bij de inning van een cheque in Zweden vermeden. De naam van betrokkene wordt duidelijk weergegeven. (JV 2008, p.101-103)

RVP betaling 2

De RVP geeft de nodige instructies aan de diensten om in de toekomst onrechtmatige compensaties tussen schulden en achterstallen die niet op dezelfde periode betrekking hebben te voorkomen.

Indien tijdens een onderzoek van een dossier wordt vastgesteld dat een dergelijke compensatie plaatshad, wordt deze van ambtswege rechtgezet.

De RVP zal voortaan de gezamenlijk door de toekennings- en betaaldiensten betekende schorsing- en terugvorderingsbeslissingen beter motiveren. (JV 2009, p. 66-70)

RVP betaling 3

Vanaf het jaar 2010 wordt er voorzien in een afzonderlijke bedrijfsvoorheffingschaal voor het vaststellen van de bedrijfsvoorheffing op het vakantiegeld naargelang de gepensioneerde een gezinsspensioen of een pensioen als alleenstaande ontvangt. (JV 2009, p. 71-73)

RVP betaling 4

De RVP hanteert in alle dossiers waarin intresten verschuldigd zijn in toepassing van het handvest van de sociaal verzekerde de wettelijke intrestvoet in sociale zaken van 7 %. (JV 2009, p. 73-74)

RVP betaling 5

Een nieuwe informaticatoepassing voorkomt het schorsen van het pensioen alvorens de betalingsopdracht van de maand van overlijden is verzonden zodat de langstlevende echtgenoot dit pensioenbedrag altijd ontvangt. (JV 2009, p.74-76)

RVP betaling 6

De echtgenoot van een gepensioneerde die een gezinsspensioen geniet moet zijn inkomsten beperken tot de toegelaten grenzen.

Op de website wordt duidelijk vermeld dat het de leeftijd is van de echtgenoot die het grensbedrag bepaalt en niet de leeftijd van de gepensioneerde.

RVP betaling 7

Gerechtigden op een IGO die in een rusthuis verblijven zijn vrijgesteld van het invullen van een verblijfsbewijs dat de RVP aan de gerechtigden op een IGO toestuurt.

De RVP werkt aan een betere coördinatie tussen zijn diensten om te vermijden dat er nog onnodig verblijfsbewijzen zullen verstuurd worden naar gerechtigden die in een rusthuis verblijven. Bij het niet terugzenden van dergelijk verblijfsbewijs stopt de RVP immers de betaling van de IGO. Gelet op het feit dat dit het enige inkomen is van de gepensioneerde moet een onderbreking in de betaling zo veel mogelijk vermeden worden. (JV 2010, p. 98-100)

RVP betaling 8

Wanneer een gezinspensioen wordt uitbetaald hebben beide echtgenoten recht op de helft van het gezinspensioen in geval van een feitelijke scheiding. Immers, het bedrag van het gezinspensioen dat op een gemeenschappelijke rekening wordt gestort wordt verondersteld voor de helft aan elke echtgenoot toe te behoren.

Vanaf het moment van de verwerking van de kennisname van de feitelijke scheiding door de RVP stort de RVP de helft van het gezinspensioen aan elke echtgenoot afzonderlijk. Door een automatisering in de aanpassing van de informatieverwerking van feitelijke scheidingen zal een snellere splitsing van de betaling van het gezinspensioen mogelijk zijn.

Wanneer één van beide echtgenoten nog vóór de verwerking van de feitelijke scheiding in de bestanden van de RVP geen toegang meer heeft tot de gemeenschappelijke rekening en hiervan het bewijs levert, kan de RVP het gedeelte van de feitelijk gescheiden echtgenoot reeds eerder uitbetalen, zelfs met terugwerkende kracht. De bedragen die teveel gestort werden aan de andere echtgenoot worden teruggevorderd. Dit vergt uiteraard voldoende mondigheid van de "gedupeerde" echtgenoot. (JV 2010, p. 101-103)

De Pensioendienst voor de overheidssector (PDOS)

PDOS 1

Bij de controle van de toegelaten activiteit als zelfstandige zal de PDOS in principegevallen beroep doen op het RSVZ, ook de NMBS zet een dergelijke samenwerking op. (JV 2008, p.124-127 en p. 173-175)

PDOS 2

Door de programmawet van 8 juni 2008 is vanaf 1 januari 2009 de wettelijke intrestvoet in sociale zaken vastgesteld op 7 % zelfs indien de sociale bepalingen verwijzen naar de wettelijke intrestvoet in burgerlijke zaken (5,5 % in 2009) en voor zover er niet uitdrukkelijk van afgeweken wordt in de sociale bepalingen.

Na onze interventie passen de PDOS en de RVP deze wettelijke intrestvoet toe voor het jaar 2009. De PDOS voegde echter een voorwaarde toe voor de dossiers die hij moest herzien omdat hij oorspronkelijk de wettelijke intrestvoet van 5,5 % (in 2009) had toegepast.

Om praktische redenen en om de betaling van te kleine bedragen te vermijden zou de PDOS enkel een bijstorting uitvoeren indien er een verschil van tenminste 10 euro is.

De PDOS wijzigde op onze vraag zijn standpunt en berekent de intresten in strikte overeenstemming met de toepasselijke regelgeving. (JV 2009, p.73-74)

PDOS 3

Het koninklijk besluit van 20 januari 2010 breidt vanaf 1 april 2010 de polyvalentie van de pensioenaanvraag, de validatie van de pensioenaanvraag en de invloed van het ambtshalve onderzoek op het onderzoek in een ander stelsel gevoelig uit. (JV 2006, p.69 en JV 2007, p.90-96)

Ook in de regeling voor werknemers en zelfstandigen heeft dit gevolgen inzake de polyvalentie van de aanvraag of het ambtshalve onderzoek.

PDOS 4

De begrafenisvergoeding en eventuele pensioenachterstallen na overlijden worden ambtshalve betaald aan de langstlevende echtgenoot. Indien er geen langstlevende echtgenoot is, moet de begrafenisvergoeding en eventuele pensioenachterstallen gevraagd worden door de nalatenschap binnen het jaar na het overlijden. Zonder aanvraag binnen het jaar na het overlijden zijn deze achterstallen vervallen.

Het is voor de nalatenschap haast onmogelijk te weten dat er pensioenachterstallen bestaan.

Het formulier dat de PDOS stuurt naar de personen die de begrafenisvergoeding aanvragen maakt voortaan melding van de verplichting om binnen het jaar na het overlijden pensioenachterstallen aan te vragen. De PDOS wijst er ook op dat het recht vervalt na het verstrijken van deze termijn.

PDOS 5

De gepensioneerde die nog een beroepsactiviteit uitoefent moet welbepaalde grensbedragen inzake toegelaten inkomsten respecteren. Deze grensbedragen hangen af van de leeftijd van de gepensioneerde, de aard van de toegelaten activiteit en het feit of hij al dan niet kinderlast heeft.

De wetgeving bepaalt wat onder kinderlast wordt verstaan. Naast het geval van het genot van kinderbijslag door de betrokkene of zijn echtgenoot is er ook kinderlast indien het bewijs geleverd wordt dat de gepensioneerde een eigen kind opvoedt.

In beide gevallen wordt dezelfde grens inzake toegelaten arbeid toegepast. Deze ligt hoger dan wanneer er geen kinderlast is. De PDOS past zijn houding aan brengt deze meer in overeenstemming met de maatschappelijke evolutie. Ook in geval van co-ouderschap wordt de verhoogde grens inzake toegelaten arbeid toegepast.(JV 2010, p. 108-113)

PDOS 6

Het ambtenarenpensioen mag nooit hoger zijn dan $\frac{3}{4}$ van de wedde waarop het pensioen berekend wordt. Voor de toepassing van dit plafond worden de pensioenen, pensioenaanvullingen, renten, toeslagen en andere als

pensioengeldende voordelen met betrekking tot dezelfde loopbaan en tot dezelfde periode van beroepsactiviteit samengeteld.

De aanvullende voordelen die lokale besturen aan hun ambtenaren werden toegekend werden door de PDOS als onwettig beschouwd. Hij brengt deze in mindering van het pensioenbedrag.

Het Hof van beroep te Bergen heeft op 26 oktober 2007 geoordeeld dat het kapitaal dat op het moment van de pensionering van de ambtenaar wordt uitgekeerd door een verzekeringsmaatschappij bovenop het door de PDOS betaalde pensioen noch een aanvullend pensioen is, noch een pensioenvervangend voordeel maar dat het zich toevoegt aan het pensioen. Het gaat immers om sommen die uitgekeerd worden op grond van een groepsverzekeringsovereenkomst waarvan de financiering samen gedragen wordt door het plaatselijk bestuur en de ambtenaar. Deze voordelen vormen de betaling van verzekerde sommen in uitvoering van burgerlijke verplichtingen.

Dit arrest werd door het arrest van het Hof van Cassatie van 12 mei 2011 (C.08.0097.F) niet vernietigd. (JV 2004, p. 94-98)

Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

RSVZ 1

Het pensioen kan betaald worden zonder dat de betrokkene het ontvangen vervangingsinkomsten, waaraan hij verzaakt heeft, volledig heeft terugbetaald. (JV 2008, p.132-135)

In tegenstelling tot de RVP eiste het RSVZ van de betrokkene die verzaakte aan zijn vervangingsinkomen dat hij de terugbetaling van dit vervangingsinkomen onmiddellijk, volledig en effectief deed vooraleer het pensioen betaalbaar te stellen. Het RSVZ laat nu ook een recuperatie op pensioenachterstallen toe.

RSVZ 2

In de beslissing tot terugvordering van onverschuldigde betalingen vermeldt het RSVZ voortaan ook de wettelijke bepalingen en hun inhoud waarop een inbreuk werd gepleegd. (JV 2008, p. 140-145)

RSVZ 3

Het RSVZ zal voortaan de verwerping op het recht op pensioen voor periodes van vrijstelling van bijdragen beter motiveren en het heeft de motivering en de leesbaarheid van zijn beslissingen verbeterd wanneer meerdere opeenvolgende berekeningen gelijktijdig worden betekend. (JV 2008, p.145-148)

RSVZ 4

Het RSVZ herinnert het belang van het aanbieden van excuses aan de verantwoordelijken van de pensioendiensten. (JV 2008, p. 89-94)

RSVZ 5

Het RSVZ herzielt, in alle gevallen waarin dit materieel mogelijk is, ambtshalve de berekening van het overlevingspensioen dat aanvankelijk niet betaalbaar

was ingevolge de cumulatie met een rustpensioen op het moment dat dit overlevingspensioen dermate stijgt dat het ondanks de cumulatieregel gedeeltelijk betaalbaar wordt. (JV 2009, p. 96-99)

RSVZ 6

Voor residenten in het buitenland wordt de administratieve praktijk waarbij de echt verklaring van de gegevens op het aanvraagformulier door de gemeentelijke overheid van de woonplaats aanvaard wordt, uitgebreid tot alle landen die onder het toepassingsgebied vallen van de Europese Verordening EEG nr. 883/2004 en tot de landen waarmee België een overeenkomst inzake sociale zekerheid heeft. (JV 2009, p. 103-104)

RSVZ 7

De pensioenbonus in de regeling voor werknemers en zelfstandigen voorziet in een pensioensupplement voor de werknemer of zelfstandige die zijn activiteit verder zet na 1 januari van het jaar van zijn 62ste verjaardag of van het jaar van zijn 44ste loopbaanjaar. Deze maatregel liep af op 31 december 2012.

Het College riep in maart 2011 op om de evaluatie die voorzien was bij de beslissing van een eventuele verlenging van deze maatregel zo snel mogelijk uit te voeren zodat de toekomstig gepensioneerden met kennis van zaken konden beslissen tot het al dan niet verlengen van hun loopbaan.

De wet van 13 november 2011 (B.S. 23 november 2011) verlengt de pensioenbonus met 1 jaar. Hij wordt toegekend voor alle pensioenen die aan de voorwaarden voldoen en die uiterlijk ingaan op 1 december 2013. (JV 2010, p. 126-130)

RSVZ 8

Het overlevingspensioen is cumuleerbaar met een vervangingsinkomen gedurende twaalf maanden. Tijdens deze periode wordt het overlevingspensioen beperkt tot het bedrag van de IGO.

Na afloop van deze periode moet de betrokkene een keuze maken tussen het verder genot van zijn vervangingsinkomen of het genot van zijn (onbeperkt) overlevingspensioen.

Ingevolge onze bemiddeling herinnert het RSVZ vóór de afloop van de periode van twaalf maanden betrokkene eraan dat hij een keuze moet maken en bezorgt het aan betrokkene alle elementen die hem moeten toelaten om een keuze met kennis van zaken te kunnen maken. (JV 2010, p. 164-170)

Centrale Dienst der Vaste Uitgaven (CDVU)

CDVU 1

De informatiefolder "De betaling van uw overheidspensioen" biedt duidelijkere inlichtingen inzake de bescherming tegen beslag van de pensioenen gestort op rekening. (JV 2008, p. 160-161)

CDVU 2

De CDVU past zijn informaticaprogramma aan om de forfaitaire verminderingen op de bedrijfsvoorheffing voor personen ten laste ouder dan 65 jaar te kunnen toepassen. (JV 2009, p. 106-107)

CDVU 3

De betalingsfiches die melding maken van de perequatie van het pensioen stemmen meer overeen met de werkelijkheid door de vermelding van een verhoging van het “basisbedrag” van het pensioen in de plaats van een verhoging van het pensioen omdat door toepassing van de bedrijfsvoorheffingschalen sommige gepensioneerden netto minder pensioen ontvingen. (JV 2009, p. 107-108)

CDVU 4

Naast de RVP, het RSVZ en de DOSZ heeft nu ook de CDVU een Handvest van de gebruiker uitgewerkt en op zijn website gepubliceerd. De PDOS werkt nog aan zijn klantencharter. (JV 2008, p. 84-88)

CDVU 5

Vanaf januari 2011 betaalt de CDVU, in opdracht van de PDOS, de pensioenen in de openbare sector strikt volgens de wettelijke bepalingen uit. Dit betekent dat pensioenen die na vervallen termijn verschuldigd zijn, betaald worden op de laatste werkdag van de maand (tot november 2010 op de voorlaatste werkdag van de maand).

De CDVU gaf de opdracht tot betaling op de laatste werkdag. Hierdoor zouden de gepensioneerden die met een cheque betaald worden deze ten vroegste kunnen ontvangen op de eerste werkdag van de volgende maand. Hierdoor wordt de wettelijke bepaling van betaling op de laatste werkdag van de maand niet gerespecteerd. Immers, de betaling is het moment dat het pensioenbedrag beschikbaar is voor de gepensioneerde.

Na onze interventie bevestigde de CDVU ons dat de betaling van het pensioen in alle gevallen (zowel de pensioenen betaald op rekening als deze betaald via cheque) zal gebeuren op de laatste werkdag van de maand. (JV 2010, p. 145-149)

CDVU 6

Voor de gepensioneerden die naar het buitenland verhuizen en voor wie geen rekeningnummer gekend is, wordt het pensioen overgemaakt aan de Rekenplichtige. De Rekenplichtige stuurt aan betrokkene een brief met de uitnodiging om hem het buitenlandse rekeningnummer waarop het pensioen kan gestort worden te bezorgen.

Vanaf 2012 zal de CDVU alle gepensioneerden die verhuizen naar een adres in het buitenland en voor wie de betaling niet onmiddellijk kan gebeuren door de CDVU (geen Belgisch rekeningnummer gekend) rond de 20ste van de lopende maand aanschrijven met de vraag om ofwel hun buitenlandse rekeningnummer op te geven (betaling via de Rekenplichtige) ofwel het verbintenisformulier voor staatspensioenen over te maken via hun bank (betaling door CDVU op Belgische rekening). Dit laat een correctere en vlottere opvolging van de betaling toe.

Dienst voor Overzeese Sociale Zekerheid (DOSZ)

DOSZ 1

Gelet op de grote hoeveelheid aanvragen tot de toekenning van een toelage voor de legerdienst, als gevolg van een nieuwe wetgeving, en de hierdoor veroorzaakte lange behandelingstermijn van deze aanvragen heeft de DOSZ spontaan intresten van rechtswege toegekend in toepassing van het Handvest van de sociaal verzekerde. (JV 2008, p. 165-170)

DOSZ 2

Het vakantiegeld bij de DOSZ is aanvullend en wordt enkel betaald indien de gepensioneerde geen ander vakantiegeld heeft ontvangen of indien het bedrag van dat vakantiegeld lager ligt dan het bedrag van het vakantiegeld van de DOSZ. De DOSZ stemt ermee in om in overleg met de RVP een sluitende geïnformatiseerde werkwijze te ontwikkelen zodat de gepensioneerden niet meer jaarlijks moeten aangeschreven worden.